

Vraag 1

Geliefde Osho, U zei gisteren dat wij alleen worden geboren, alleen leven en alleen sterven. Toch schijnt het dat we vanaf de dag dat we zijn geboren, bij wat we ook doen, wie we ook zijn, we relaties met anderen zoeken; bovendien worden we gewoonlijk aangetrokken om, in het bijzonder, intiem met een iemand te zijn. Zou u hier over willen spreken?

Dhyan Amiyo, de vraag die je hebt gesteld is de vraag van elk menselijk wezen. We worden alleen geboren, we leven alleen, en we sterven alleen. Alleen zijn is precies onze natuur, maar we zijn het ons niet bewust. Omdat we het ons niet bewust zijn, blijven we vreemden voor onszelf, en in plaats van ons alleen zijn te zien als een enorme schoonheid en zegening, stilte en vrede, het op je gemak zijn met de existentie, begrijpen we het verkeerd als eenzaamheid.

Eenzaamheid is een verkeerd gezien alleen zijn. Eenmaal jouw alleen zijn als eenzaamheid verkeerd te hebben begrepen, verandert de hele context. Alleen zijn heeft een schoonheid en grootsheid, is positief. Eenzaamheid is arm, negatief, donker, ellendig. Iedereen loopt hard voor eenzaamheid weg. Het is als een wond; het doet pijn. Om eraan te ontkomen is de enige manier om in een menigte te zijn, deel van een gezelschap te worden, vrienden te hebben, een familie te scheppen, echtgenoten en vrouwen te hebben, kinderen te hebben. In deze menigte is de basis poging dat je in staat zult zijn je eenzaamheid te vergeten.

Maar niemand is er ooit in geslaagd het te vergeten. Dat wat natuurlijk aan je is, kun je proberen te ontkennen – maar je kunt het niet vergeten; het zal zich steeds weer doen gelden. En het probleem wordt complexer omdat je het nooit ziet zoals het is. Je hebt het als zekerheid aangenomen dat je eenzaam geboren bent.

De betekenis in het woordenboek is dezelfde; dat toont de mind van de mensen die woordenboeken creëren. Ze begrijpen helemaal het grote verschil niet tussen eenzaamheid en alleen zijn.

Eenzaamheid is een hiaat. Iets wordt gemist, er is iets nodig om het op te vullen, en niets kan het ooit opvullen omdat het op de eerste plaats een misvatting is. Als je ouder wordt, groeit het tekort nog meer. Mensen zijn zo bang om bij zichzelf te zijn dat ze allerlei stomme dingen aangrijpen. Ik heb mensen alleen zien kaarten; de andere partij is er niet. Ze hebben spellen uitgevonden waarin dezelfde persoon de kaarten bespeelt van beide kanten.

Men wenst hoe dan ook bezig te blijven. Deze betrokkenheid kan met mensen zijn, kan ook met werk zijn.... Er zijn werkverslaafden; ze zijn bang als het weekend eraan komt – wat moeten ze gaan doen? En als ze niets doen, zijn ze aan zichzelf overgelaten, en dat is de meest pijnlijke ervaring.

Je zult verbaasd zijn te weten dat het de weekeinden zijn waarin de meeste ongelukken gebeuren. Mensen spoeden zich in hun auto's naar uitjes, de zee, de bergen, bumper aan bumper. Het kan acht uur duren, tien uur om er te komen, en er is niets voor hen te doen want de hele massa is ook daar naartoe gekomen. Nu is hun huis, hun buurt, hun stad vrediger dan deze badplaats. Iedereen is gekomen. Maar enige bezigheid....

Mensen spelen kaart, schaak; mensen kijken urenlang televisie. De doorsnee-Amerikaan kijkt vijf uur per dag televisie; mensen luisteren naar de radio... gewoon om zichzelf te ontlopen. Voor al deze activiteiten is de enige reden – niet alleen te zijn; het is erg angstig. En dit idee is van anderen overgenomen. Wie heeft je verteld dat alleen zijn een angstige staat is? Zij die het alleen zijn hebben gekend zeggen iets absoluut anders. Ze zeggen dat er niets mooiers, meer vredig, meer vreugdevol is dan het alleen zijn.

Maar je luistert naar de massa. De mensen die in onbegrip leven zijn in zo'n meerderheid, dat wie maalt er dan om Zarathustra, of een Gautam Boeddha? Deze enkele individuen kunnen het mis hebben, kunnen hallucineren, kunnen zichzelf bedriegen of jou bedriegen, maar miljoenen mensen kunnen het niet verkeerd hebben. En miljoenen mensen zijn het erover eens dat aan jezelf overgelaten zijn de ergste ervaring in het leven is; het is de hel.

Maar elke relatie die uit angst is gecreëerd, vanwege de innerlijke hel van alleen gelaten te zijn, kan niet bevredigend zijn. De wortel ervan is giftig. Je houdt niet van jouw vrouw, je gebruikt haar

eenvoudig om niet eenzaam te zijn; noch houdt zij van jou. Ze zit ook in dezelfde paranoia. Zij gebruikt jou om niet alleen te zijn.

Natuurlijk kan in de naam van liefde van alles gebeuren – uitgezonderd liefde. Ruzies kunnen er zijn, argumenten over en weer, maar zelfs deze worden verkozen boven het alleen zijn: er is tenminste iemand daar en je bent bezig, je kunt jouw eenzaamheid vergeten. Maar liefde is niet mogelijk, omdat er geen basis fundering is voor liefde.

Liefde groeit nooit uit angst.

Je vraagt, "U zei gisteren dat we alleen geboren worden, alleen leven en alleen sterven. Toch schijnt het dat we vanaf de dag dat we zijn geboren, bij wat we ook doen, wie we ook zijn, we relatie met anderen zoeken."

Dit zoeken om met anderen een relatie te hebben is niets anders dan vluchten. Zelfs de kleinste baby probeert iets te vinden om te doen; als er niets is, dan zuigt hij op zijn eigen grote teen. Het is een absoluut futiele bezigheid, niets kan het hem geven, maar het is een bezig zijn. Hij doet iets. Je zult het op de stations zien, op de vliegvelden, kleine jongens en meisjes die hun teddybeer vasthouden; ze kunnen niet zonder hen slapen. Donkerte maakt hun eenzaamheid nog meer gevaarlijk. De teddybeer is een grote bescherming; iemand is er bij hen.

En jouw God is niets dan een teddybeer voor volwassenen.

Je kunt niet leven zoals je bent. Jouw relaties zijn geen relaties. Ze zijn lelijk. Je gebruikt de andere persoon, en je weet heel goed dat de andere persoon jou gebruikt. En iemand gebruiken is hem reduceren tot een ding, een gebruiksartikel. Je hebt geen enkel respect voor de persoon.

"Bovendien," zo vraag je, "Worden we gewoonlijk aangetrokken om intiem met een persoon in het bijzonder te zijn."

Dat heeft een psychologische reden. Jij bent opgevoed door een moeder, door een vader; als je een jongen bent, begin je van je moeder te houden en begin je jaloers te zijn op je vader want hij is de concurrent. Dit zijn nu vaststaande feiten, geen hypothesen, en het resultaat ervan maakt jouw hele leven tot een ellende. De jongen draagt het beeld van zijn moeder als het model van een vrouw. Hij wordt voortdurend geconditioneerd; hij kent slechts een vrouw van zo dichtbij, zo intiem. Haar gezicht, haar haren, haar warmte – dit alles wordt ingegrift. Dat is precies het woord dat door de wetenschap gebruikt wordt: het wordt als een stempel in zijn psychologie. En hetzelfde gebeurt met het meisje wat haar vader betreft.

Als je opgroeit word je verliefd op een vrouw of een man en je denkt "Misschien zijn we voor elkaar geschapen." Niemand is voor een ander gemaakt. Maar waarom voel jij je aangetrokken tot een bepaalde persoon? Het is vanwege jouw stempel. Hij moet op een bepaalde manier op je vader lijken; zij moet op een of andere manier op je moeder lijken.

Natuurlijk kan geen andere vrouw precies een replica van jouw moeder zijn en je bent toch niet op zoek naar een moeder, je bent op zoek naar een vrouw. Maar de stempel in jouw binnenste beslist wie de juiste vrouw voor jou is. Op het moment dat je die vrouw ziet, is er geen kwestie van redenering. Je voelt onmiddellijk de aantrekking; jouw stempel begint onmiddellijk te werken – dit is de vrouw voor jou, of dit is de man voor jou.

Het is goed voor wat betreft een ontmoeting een enkele keer op het strand, in de bioscoop, of in de tuin, want je leert elkaar niet totaal kennen. Maar jullie beiden hunkeren om samen te leven; je wilt trouwen, en dat is een van de meest gevaarlijke stappen die geliefden kunnen nemen.

Op het ogenblik dat je getrouwd bent, begin je je bewust te worden van de totaliteit van de andere persoon, en je bent verbaasd over elk apart aspect. "Iets ging er verkeerd; dit is niet de vrouw, dit is niet de man" – want ze komen niet overeen met het ideaal dat jij in je draagt. En de moeilijkheid wordt vermenigvuldigd omdat de vrouw een ideaal van haar vader draagt – jij lijkt er niet op. Jij draagt het ideaal van jouw moeder – zij lijkt er niet op. Daarom falen alle huwelijken.

Slechts zelden zijn huwelijken geen mislukking – en ik hoop dat God je voor deze huwelijken bespaart die geen mislukkingen zijn, want die zijn psychologisch ziek. Er zijn mensen die sadist zijn, die ervan houden anderen pijn te doen, en er zijn mensen die masochist zijn, die ervan houden zichzelf te pijnigen. Als een man en vrouw tot deze categorieën behoren, zal dat huwelijk een succesvol

huwelijk zijn. De een is een masochist en de ander een sadist – het is een perfect huwelijk, want de een houdt ervan gepijnigd te worden en de ander houdt ervan pijn te geven.

Maar gewoonlijk is het erg moeilijk om eerst uit te vinden of je een masochist bent of een sadist, en dan te gaan zoeken naar de nadere polariteit.... Als je wijs genoeg bent zou je naar de psycholoog moeten gaan om te informeren wat je bent, een masochist of sadist? En vragen of hij jou enige referentie kan geven die bij jou passen.

Soms gebeurt het per ongeluk dat een sadist en een masochist getrouwd raken. Zij zijn het gelukkigste stel in de wereld; ze vervullen elkaars behoeften. Maar wat voor soort behoefte is dit? – Het zijn allebei psychopaten en ze leven een leven van pijn. Maar overigens zullen alle huwelijken falen, om de eenvoudige reden: de stempel is het probleem.

Zelfs in het huwelijk wordt de basisreden, waarvoor je de relatie hebt gewenst, niet vervuld. Je bent meer alleen als je met jouw vrouw bent dan wanneer je alleen bent. Een echtgenoot met zijn vrouw in een kamer alleen laten is hen beiden uiterst ellendig maken.

Een van mijn vrienden hield op met werken; hij was een grootindustriële en hij ging met pensioen op mijn advies. Ik zei, “Je hebt zo veel en je hebt geen zoon; je hebt twee dochters en ze zijn in rijke families getrouwd. Waarom zou je je nu onnodig druk maken over allerlei dingen – de zaken, en inkomstenbelasting, dit en dat? Je kunt alles afsluiten; je hebt genoeg. Zelfs als je duizend jaar leeft, zal het genoeg zijn.”

Hij zei, “Dat is waar. Het echte probleem zijn niet het zaken, het echte probleem is dat ik alleen met mijn vrouw zal zijn. Ik kan nu op dit ogenblik ophouden als jij me een ding belooft, dat je bij ons zult komen wonen.”

Ik zei, “Dit is vreemd. Ga jij met pensioen of ga ik met pensioen?”

Hij zei, “Dat is de conditie. Denk je dat ik geïnteresseerd ben in al deze moeilijkheden? Het is gewoon een vlucht voor mijn vrouw.”

De vrouw was een groot sociaal werker. Ze runde een weeshuis, een huis voor weduwen, en een ziekenhuis speciaal voor mensen die bedelaar zijn en die hun behandeling niet kunnen betalen. Ik vroeg haar in de avond ook, “Geniet je werkelijk van dit alles, van de ochtend tot de avond?”

Ze zei, “Genieten? Het is een soort ascese, een zelfopgelegde kwelling.”

Ik zei, “Waarom dan deze kwelling jezelf opleggen? Ze zei, “Gewoon om jouw vriend te mijden. Als we alleen zijn is dat de ergste ervaring in het leven.”

En dit is een huwelijk uit liefde, geen gearrangeerd huwelijk. Ze trouwden met elkaar tegen de hele familie in, tegen de hele maatschappij in, want ze behoorden tot verschillende religies, verschillende kasten; maar hun stempels gaven hen de signalen dat dit de juiste vrouw was, dit de juiste man was. En dit gebeurt allemaal onbewust. Daarom kun je niet antwoorden waarom je verliefd geworden bent op een bepaalde vrouw, of een bepaalde man. Het is geen bewuste beslissing. Het is beslist door jouw onbewuste stempel.

Amiyo, deze hele poging – of het relaties betreft of het bezig blijven op duizend en een manieren – het is gewoon een vlucht voor het idee dat je eenzaam bent. En ik wil het duidelijk benadrukken dat dit is waar de mediterende en de gewone mens verschillen.

De gewone mens gaat door met te proberen zijn eenzaamheid te vergeten, en de mediterende begint steeds meer met zijn alleen-zijn bekend te raken. Hij heeft de wereld verlaten; hij is naar de grotten gegaan, naar de bergen gegaan, naar het woud, gewoon om er alleen te zijn. Hij wenst te weten wie hij is. In de massa, is het moeilijk; er zijn zo veel verstoringen. En zij die hun alleen zijn hebben gekend, hebben de grootste zegening gekend die voor menselijke wezens mogelijk is – omdat precies jouw wezen vol zegening is.

Na het in harmonie zijn met jouw alleen zijn, kun je relaties hebben, dan zullen jouw relaties jou grote vreugden brengen, want ze zijn niet uit angst. Jouw alleen zijn te hebben gevonden, kun je creëren, je kunt in net zoveel dingen verwickeld raken als je wilt, omdat deze betrokkenheid niet langer een weglopen voor jezelf zal zijn. Nu zal het jouw expressie zijn, nu zal het de manifestatie zijn van alles wat jouw potentieel is.

Alleen zo'n mens – of hij nu alleen leeft of in de maatschappij, het maakt geen verschil of hij getrouwd is of ongetrouwd – hij is altijd gelukkig, vredig, stil. Zijn leven is een dans, is een lied, is

een bloesemen, is een geur. Wat hij ook doet, hij brengt zijn geurigheid erin mee. Maar het eerste fundamentele is om jou alleen zijn absoluut te kennen.

Deze vlucht voor jezelf heb je van de massa geleerd. Omdat iedereen vlucht, begin jij te vluchten. Elk kind wordt in de massa geboren en begint mensen te imiteren; wat anderen doen, begint hij te doen. Hij valt in dezelfde ellendige situaties als waar anderen in zijn en hij begint te denken dat dit alles is wat het leven inhoudt. En hij heeft het leven compleet gemist

Dus ik herinner je eraan, begrijp alleen zijn niet als eenzaamheid. Eenzaamheid is ziek, alleen zijn is perfecte gezondheid.

Ginsberg bezoekt Doctor Goldberg. "Ja, je bent ziek."

"Niet goed genoeg. Ik wens een second opinion."

"Oké," zei Doctor Goldberg, "Je bent nog lelijk ook."

We begaan allemaal voortdurend dezelfde soorten misverstanden.

Ik zou voor mijn mensen wensen dat de eerste en aller-voornaamste stap naar het vinden van de zin en de betekenis van het leven is je alleen zijn binnen te gaan. Het is jouw tempel; het is waar God leeft, en je kunt deze tempel nergens anders vinden. Je kunt naar de maan gaan, naar Mars....

Als je eenmaal jou meest innerlijk centrum binnen bent gegaan, kun je jou eigen ogen niet geloven: jij draagt zoveel vreugde, zoveel zegeningen, zoveel liefde... en jij was op de vlucht voor je eigen schatten.

Deze schatten en hun onuitputtelijkheid kennend, kun je nu in relatie gaan, in creativiteit. Je zult mensen helpen door jou liefde te delen, niet door hen te gebruiken. Je zult waardigheid aan mensen geven door jou liefde; je zult niet hun respect vernietigen. En je zult, zonder enige inspanning een bron worden voor hen om ook hun eigen schatten te vinden. Wat je ook maakt, wat je ook doet, je zult jou stilte verspreiden, jou vrede, jou zegeningen, in al wat mogelijk is.

Maar dit basisfeit wordt niet geleerd door enige familie, door enig gezelschap, door enige universiteit. Mensen blijven maar in ellende te leven, en het wordt als iets vanzelfsprekends aangenomen. Iedereen is ellendig, dus het is niet iets ergs als jij ellendig bent; jij kunt niet de uitzondering zijn.

Maar ik zeg tegen je: Je kunt een uitzondering zijn. Je hebt alleen niet de juiste poging ondernomen.

Vraag 2

Geliefde Osho,

Gisteren sprak u over het derde oog als een deur voor verbinding met u en het bestaan. Altijd als ik me open voel, stromend, verbonden met u, andere mensen, de natuur of mezelf, voel ik het meestal in mijn hart als stilte en een zich uitbreidende ruimte, en soms als het uitstralen van licht. Geliefde Osho, is dit dezelfde soort ervaring als waarover u sprak, of is er een verschil tussen het in verbinding staan door het derde oog of het hart; of zijn er verschillende stadia?

Vedant Amod, wat jij ervaart is op zichzelf waardevol, maar het is niet de ervaring van het derde oog. Het derde oog is een beetje hoger dan jou ervaring.

De manier waarop de mystici in het Oosten de evolutie van bewustzijn hebben gecategoriseerd is in zeven centra. Jouw ervaringen behoren tot het vierde centrum, het hart. Het is een van de meest belangrijke centra, want het is precies in het midden. Drie centra zijn eronder en drie centra zijn erboven. Daarom is liefde zo'n balancerende ervaring.

Jouw beschrijving is, "Wanneer ik me open voel, stromend, verbonden met u, andere mensen, de natuur of mezelf, voel ik het meestal in mijn hart als stilte en een zich uitbreidende ruimte, en soms als het uitstralen van licht. Is dit dezelfde soort ervaring waarover u sprak?"

Ik sprak over het derde oog, wat boven het hart is. Er zijn drie centra boven het hart. Een zit in jou keel, wat het centrum van creativiteit is; een zit tussen jou wenkbrauwen, precies in het midden, wat het derde oog genoemd wordt. Net zoals je twee ogen hebt om de buitenwereld te kennen...

Het derde oog is slechts een metafoor, maar de ervaring is het kennen van jezelf, het zien van jezelf.

Het laatste centrum is sahasrar de zevende; dat zit op de top van je hoofd. Als het bewustzijn doorgaat omhoog te gaan ken je eerst jezelf, en in de tweede stap ken je het hele universum; je kent het geheel en jezelf als deel ervan.

In de oude taal, is de zevende "God kennen," en de zesde is "jezelf kennen," de vijfde is "creatief zijn," en de vierde is "liefhebbend zijn, uitdelend en anderen kennend." Met de vierde wordt jouw reis zeker; het kan gegarandeerd worden dat je de zevende zult bereiken. Vóór de vierde is er een mogelijkheid dat je verkeerd kunt gaan.

Het eerste centrum is het sekscentrum, wat voor reproductie is – zodat leven doorgaat. Net erboven ... de seks energie kan naar boven bewegen, en het is een grote ervaring; voor de eerste keer onderga je jezelf als onafhankelijk.

Seks heeft altijd de ander nodig. Het tweede centrum is het centrum van tevredenheid, onafhankelijkheid, je bent jezelf genoeg. Bij het derde centrum begin je te onderzoeken – wie ben jij? Wie is dit onafhankelijke wezen? Deze centra zijn allemaal betekenisvol....

Het ogenblik dat je vindt wie je bent opent zich het vierde en merk je dat jij liefde bent. Voor de vierde is de reis begonnen, maar er is een mogelijkheid dat je niet in staat zult zijn het te beëindigen. Je kunt verkeerd gaan. Bijvoorbeeld, je vindt jezelf onafhankelijk, tevreden, dan kun je daar blijven steken; er is geen behoefte om nog meer te doen. Je zult zelfs niet de vraag stellen, "Wie ben ik?" De hoeveelheid is dusdanig dat alle vragen verdwijnen.

Een meester is op deze ogenblikken nodig, zodat je niet ergens in het midden gaat vestigen zonder het doel te bereiken. En er zijn mooie plekken om je te vestigen... je voelt je tevreden, waar is het goed voor om door te gaan? Maar de meester gaat door met aan je te trekken en wenst dat je weet wie je bent; je kunt misschien tevreden zijn, maar weet tenminste wie je bent. Op het ogenblik dat je weet wie je bent, opent zich een nieuwe deur, want je wordt je bewust van leven, van liefde, van vreugde. Je kunt daar blijven; het is zo veel, er is geen behoefte om nog verder te gaan. Maar de meester drijft je verder, "Ga naar de vierde! Tenzij je de zuiverste energie van liefde vindt, zul je niet de grootsheid van het bestaan kennen." Na de vierde, kun je niet meer verkeerd gaan. Als je eenmaal de glorie van het bestaan hebt gekend, ontstaat creativiteit uit zichzelf. Je hebt schoonheid gekend; je zou het ook willen creëren. Je wilt een schepper zijn. Een enorm verlangen naar creativiteit komt op. Altijd wanneer je liefde voelt, voel je ook creativiteit als een schaduw meekomen. Een creatief mens kan niet eenvoudig naar buiten kijken. Er is veel schoonheid buiten... maar hij wordt bewust dat net zoals er een oneindig luchtruim buiten is, moet er als een balans dezelfde oneindigheid binnenin zijn.

Als een meester beschikbaar is, is het goed; als hij niet beschikbaar is, zullen deze ervaringen je verder leiden.

Als eenmaal je derde oog opent, en je jezelf ziet, de hele uitgestrektheid van je bewustzijn, ben je erg dicht bij de tempel van God gekomen; je staat zelfs op de trappen. Je kunt de deur zien en je kunt de verleiding niet weerstaan om de tempel binnen te gaan om te zien wat daar is. Daar vind je universeel bewustzijn, daar vind je verlichting, daar vind je de ultieme bevrijding. Daar vind je eeuwigheid.

Dus dit zijn de zeven centra – enkel willekeurig gecreëerde verdelingen, zodat de zoeker van de ene naar de andere kan voortgaan op een systematische manier; anders is er altijd de mogelijkheid, als je alleen werkt, dat je maar wat gaat aanmodderen. Vooral vóór het vierde centrum zijn er gevaren, en zelfs na het vierde centrum....

Er zijn veel dichters geweest die op het vijfde centrum van creativiteit hebben geleefd en nooit verder zijn gegaan -- veel schilders, veel dansers, veel zangers die grote kunst hebben gecreëerd, maar nooit naar het derde oog zijn gegaan. En er zijn mystici die bij het derde oog zijn gebleven, hun eigen innerlijke schoonheid kennend; het is zo vervullend dat ze dachten dat ze bereikt hadden. Iemand is er nodig om te zeggen dat er verder nog iets meer is; in jouw onwetendheid, wat je zult doen is bijna niet te voorspellen.

Mike had besloten bij de politie te gaan en ging erheen voor het toelatingsexamen. De examinerende sergeant, die realiseerde dat de toekomstige rekrut een ler was, besloot hem een eenvoudige vraag te stellen, "Wie heeft Jezus Christus gedood?" vroeg hij.

Mike keek bezorgd en zei niets, dus de sergeant zei hem zich geen zorgen te maken en dat hij wat tijd kreeg om na te denken. Mike was op weg naar huis toen hij Paddy tegenkwam.

"En, "zei Paddy, "Ben je al politieagent? "

"Niet alleen dat," zegt Mike, "Maar ik zit al op mijn eerste zaak."

De mens is dusdanig dat hij iemand nodig heeft die het pad kent en de hindernissen weet, de mooie plekken kent waar je kunt blijven steken, en die compassie genoeg heeft om je te blijven duwen – zelfs tegen jou in – totdat je het uiteindelijke stadium hebt bereikt van jouw potentieel.

Oké, Maneesha?

Ja, Osho.